

Interview met Annet Haak, 17 en 23 september 2024, door Marjan Nieuwenhuis

Annet Haak, actief lid van WOUW vanaf het begin 1991

Vooraf

Annet is vanaf de start van Wouw Amsterdam in 1991 betrokken geweest en is anno 2024 nog steeds een actief lid. Binnen de Wouw heeft ze veel activiteiten ontplooid.

Vele jaren heeft Annet de ontwikkelingen binnen Wouw meegemaakt.

Deelgenomen aan een aantal themagroepen, gezellige activiteiten en bestuursfuncties als penningmeester en secretaris. Tot op het laatst deelname aan de themagroepen Feminisme, Wonen en Welzijn en Zorg. Ze is heel gastvrij en de feminismegroep vergadert al 15 jaar in haar zogenoemde tuinkamer, bij mooi weer kunnen we heerlijk buiten zitten.

Annet is nu 97 jaar en heeft een verrassend goed geheugen. Bovendien heeft ze veel bewaard en kan ze allerlei paparassen snel terugvinden.

Helaas is ze in haar huis gevallen waardoor ze met een gebroken heup naar het ziekenhuis moest. Daar is ze de eerste nacht in haar slaap overleden. Niemand was daar op bedacht .....

Hoe kwam Annet bij WOUW-Amsterdam terecht?

Praatgroepen, vrouwentelefoon en Huis 40-60

Wat ging er vooraf aan de jarenlange en nooit eindigende deelname van Annet? Via haar zus werd Annet betrokken bij de vrouwenbeweging. Liesbeth, die zelf in de eerste praatgroep zat in 1971, zag dat Annet niet gelukkig was met haar huisvrouwenbestaan en het uittikken van artikelen van haar man. Na het kraken van het Vrouwenhuis in 1972 moedigde Liesbeth Annet aan om mee te gaan naar het Vrouwenhuis en zich op te geven voor een praatgroep. Daarvoor moest ze wel een drempel over, zoals trouwens het geval was met veel vrouwen. Ze zette haar naam op een lijstje, en als er acht vrouwen waren kwamen ze wekelijks bij elkaar thuis. Ze was toen ongeveer 50 jaar.

Ze vertelde dat ze nog graag een opleiding wilde doen, maar was ze daarvoor niet te oud? De praatgroep vrouwen zeiden, DOEN!!

En zo kwam Annet bij de avondopleiding van de sociale academie Cisca voor werkende vrouwen. Ze had weliswaar geen betaalde baan, maar besloot als vrijwilligster te gaan werken bij de vrouwentelefoon en Huis 40-60. Ze was de eerste cursist die toegelaten werd tot de avondopleiding met onbetaalde werkervaring. Voor de afsluiting van de opleiding schreef Annet een scriptie over 'vrouwen en wonen'.

Zo doende kwam Annet bij de vrouwentelefoon terecht waar ze o.a. veel lessen kreeg over hoe je gesprekken voert. Ook ging ze als vrijwilligster werken bij Blijf van m'n Lijf, opgericht in 1974, en vanaf het begin van de oprichting van het huis

40 – 60, van 1977 tot 1984. Blijf van m'n Lijf bleek vooral gericht op de opvang van jongere mishandelde vrouwen in een crisissituatie. ***Aan oudere vrouwen werd niet gedacht, omdat het gangbare idee was dat oudere vrouwen, met en zonder kinderen, niet met mishandeling te maken hadden.***

Blijf van m'n Lijf had in 1974 het huis aan de Nicolaas Witsenkade 27 gekraakt, wat geheel uitgewoond was, en van de gemeente mochten ze blijven. Op de zolder, waar niemand wilde verblijven, mochten oudere vrouwen die uit hun huis waren gevlucht een matje neerleggen. Dit was het begin van Huis 40-60. Wat namelijk niemand verwacht had was dat de zolder al snel overvol was. Ze kregen veel subsidie, o.a. omdat Hedy d'Ancona minister was.

Toen Blijf een ander pand kregen aangeboden van de gemeente stond de Nicolaas Witsenkade leeg. Via de VIDO (vrouwen in de overgang) en de

Bij Café Welling 2023, 94 jaar
ombudsvrouw werd toen het hele pand voor oudere vrouwen gereserveerd. Over de naam van het pand hebben ze heel lang nagedacht en werd toen uiteindelijk Huis 40-60.

Annet was een van de centrale figuren bij Huis 40-60 en bij het afscheid op 20 april 1989 kreeg ze een groots afscheid. Het opvallende is dat nogal wat actieve vrouwen na Huis 40-60 overstapten naar Wouw-Amsterdam.

Het begin van WOUW-Amsterdam

De Landelijke Wouw had afdelingen in het hele land. De afdeling Amsterdam is een van de weinige afdelingen die zich zelfstandig gingen organiseren door een stichting op te richten en doordat ze in het Vrouwenhuis gingen vergaderen, dit was in 1991.

Annet vertelt smakelijk over de tafelen zich in die beginperiode van WOUW-Amsterdam hebben afgespeeld.

Alles ging namelijk heel chaotisch. Zo kon het gebeuren dat drie vrouwen plotseling, zonder overleg met de initiatiefnemers, een Stichting hadden opgericht. Iedereen was daar zeer verbolgen over. Zo verborgen, dat de drie geroyeerd werden als lid en de Stichting moesten opheffen.

Daarna werd een bestuur samengesteld met Caro, Wil Merkies en Annet. Annet heeft tot 2008 de penningen beheerd en was gelijktijdig ook vaak secretaris.

Het penningmeesterschap vond ze wel zwaar, het grote kasboek hield ze nauwgezet met de hand bij. Maar af en toe lag ze 's nachts nog wakker omdat er dan één of enkele centen niet te achterhalen waren en ze de kas toch kloppend wilde maken. Ze had ook af en toe hulp nodig.

Eén lid, Wil Merkies, wilde alleen bestuurslid worden als ze een krantje mocht uitgeven. Elke drie maanden was er in het vrouwenhuis een presentatie, wat een groot succes was.

Eén presentatie is Annet nog erg bijgebleven, namelijk toen in de grote zaal waslijnen werden opgehangen en de vrouwen hun bh moesten uittrekken die in gips werden ondergedompeld en opgehangen. 'We zaten ontzetten te giebelen, het was zo bijzonder!'

Vanaf het begin wilde Wouw vergaderen in het vrouwenhuis, maar hiervoor was nauwelijks plek vanwege de vele groepen en activiteiten. Dus namen ze genoegen met een ouderwets ijzeren bureau met enkele lades in het kamertje vóór bij de ingang, zodat ze toch wat papirassen konden opbergen, telefonisch bereikbaar waren en altijd op dinsdag- en donderdagmiddag aanwezig waren. Daarna hebben ze door het hele huis gezworven, de kamer rechts beneden aan de tuin was een gedeelde kantoorruimte met Liesbeth en Lilebeth. En toen naar de derde verdieping, onder protest omdat er geen lift was en nogal veel vrouwen moeilijk of niet naar boven konden.

Helaas zijn er door het overlijden van Annet geen interviews meer afgenomen, die in een heel prettige sfeer verliepen.

Na archiefonderzoek voor het boekje zullen er ongetwijfeld nog veel activiteiten van Annet naar voren komen. Ze is jarenlang penningmeester en secretaris geweest. En was heel lang lid van de werkgroepen Wonen, Welzijn en Zorg en de Feminismegroep.

De feminismegroep heeft 15 jaar bij haar thuis vergaderd in de 'tuinkamer' en bij mooi weer in haar prachtige tuin. Zelfs als ze ziek was kon de vergadering doorgaan en brachten we haar kopjes thee op bed.

Nawoord

Een belangrijk hoogtepunt van de inbreng van Annet bij WOUW is wat ze bij de video 'De dappere Patiënt' uit 2017 haar bijdrage heeft voorgelezen. Alle WOUW-leden, die gezamenlijk de film hebben gezien, waren diep onder de indruk van de inbreng van Annet.

Annet heeft vele jaren deelgenomen aan de werkgroep [Welzijn en Zorg](#). Eén van hun activiteiten was om aan Cliëntenbelang te vragen een film te maken over hoe je met je huisarts bespreekt wat je nog wel en niet wilt op weg naar het einde van je leven. De [1ste lijn Amsterdam](#) heeft daar subsidie voor aangevraagd en gekregen. De werkgroep heeft eerst een programma ontwikkeld.

Lees ook de toegekende [subsidieaanvraag](#), en het [eindverslag](#) van de rapportage.

Daarna is een film gemaakt die nog altijd getoond wordt in groepen die over dit onderwerp met een huisarts willen praten. Enkel WOUW-vrouwen hebben aan de film meegewerkt. De film is te bekijken op <https://youtu.be/t-66JGUUnh8> Annet heeft haar bijdrage op papier gezet en voorgelezen, zie hieronder.

Bijdrage van Annet voor de video 'De Dappere Patiënt'

'NIET ALLES WAT KAN HOEFT'

Omdat ik niet goed mijn gedachten in woorden kan uitdrukken, probeer ik ze hier op te schrijven, zodat het duidelijk wordt wat ik bedoel. Volgend jaar word ik 90 jaar. Ik besef heel goed dat ik dan, maar ook nu al, in mijn laatste levensfase beland ben. Hoe lang zal ik nog leven?

Ik heb met mijn huisarts mevrouw Siewertsz van Reesema, een gesprek over euthanasie gehad en haar mijn NVVE-verklaring van niet reanimeren gegeven. Maar ik ben over dat gesprek niet erg tevreden en daarom schrijf ik het allemaal maar op.

Mijn gezondheid is nu goed. Ik heb diastolisch hartfalen, ademnood bij inspanning en soms dikke enkels. Ik word gecontroleerd, 2x per jaar door dr. Van Heerebeek, cardioloog bij het OLVG. Ik slik de nodige medicijnen en de trombosedienst komt aan huis om bloed te prikken en dat te controleren. Ik heb weinig of geen contact met mijn huisarts, heb geen reden hulp te vragen. Ik krijg bericht om de griepprik te halen en dat doe ik gehoorzaam.

Ik vind het verkeerd dat ik geen contact heb. Ik zou wensen dat er van de huisartsen van deze praktijk een initiatief uitging voor een gesprek over oud worden en mijn wensen over mijn levenseinde. In de brochure van de KNMG van artsen staan veel goede tips voor gesprekken daaromtrent.

Ik wil haar en haar collega, dr. Huygen, die mijn man tot zijn dood begeleidden met zijn Parkinson, vertellen dat ik het liefst thuis wil sterven, net als mijn man.

Ik heb de verzorging toen in 2005, als heel goed en prettig ervaren. Alles kon en de thuiszorg en het verpleegteam waren zorgzaam. De kinderen en kleinkinderen kwamen vaak langs, vrienden ook. Kortom, zo zou ik mijn einde ook willen beleven.

In het geval dat ik in het ziekenhuis terecht kom, na een val, een hartaanval, een hersenbloeding of wat ook, graag zo gauw mogelijk weer naar huis. Eventueel na revalidatie. En met hulp van Buurtzorg.

Ik vraag mijn drie dochters mij te helpen om, mocht mijn eventueel lijden ondragelijk en uitzichtloos worden, voor mij te beslissen om mij euthanasie te laten geven. Zij weten van mijn mening daarover. Zij hebben mijn NVVE-verklaringen.

Ik wens tot het einde van mijn leven een zo goed mogelijke kwaliteit van leven te hebben en ik zal proberen nieuwsgierig te blijven, me te verdiepen in de maatschappelijke problemen in de wereld, de vele problemen waar onze stad

mee worstelt, de levens van mijn kinderen en kleinkinderen te volgen, interesse te tonen en mijn vriendschappen te onderhouden. Met vreugde wacht ik op de geboorte van mijn eerste achterkleinkind in april volgend jaar.

Ik ben niet bang om dood te gaan, maar ik hoop, dat ademen dood te voorkomen zal zijn en dat palliatieve zorg mij een goede dood zal geven en dat ik in volle bewustzijn afscheid van mijn familie en vriendinnen kan nemen.

Geen zware operaties en eerlijke voorlichting over mijn situatie, 27 oktober 2016.

'NIET ALLES WAT KAN HOEFT'

De Dappere Patiënt

*Als wat je wil en kan,
minder vanzelfsprekend wordt*

De film is te bekijken op <https://youtu.be/t-66JGUnnh8>